

34-6

34/6

LA CAMPANA DE GRACIA

Any LXIV - Batallada 3536

Preu: 20 cèntims

BARCELONA, 1 Juliol 1933

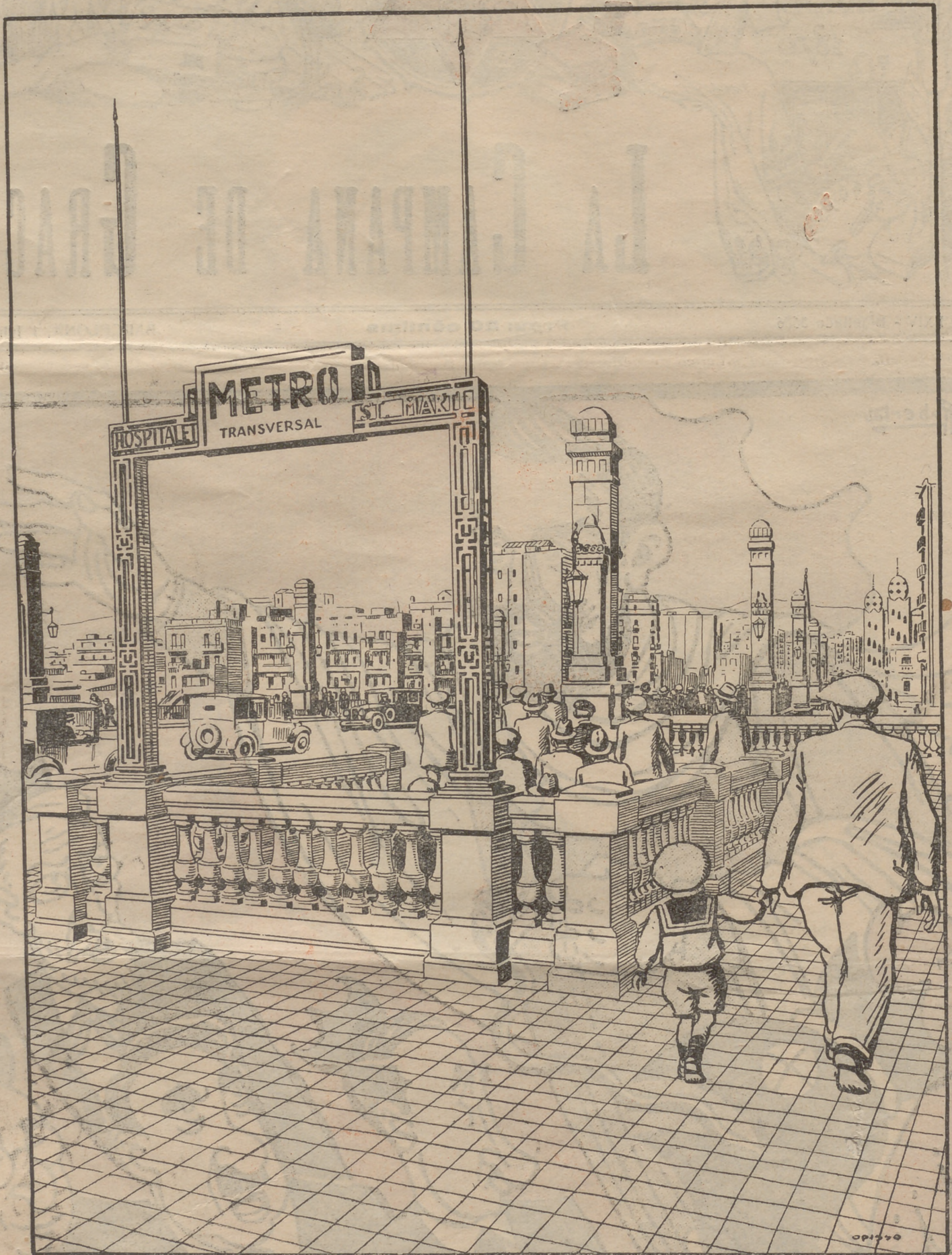

El monument d'en Layret i la Lliga

Layret:—Hauria estat un escarni per a mí, si vosaltres no haguessiu votat en contra.

F. C. Metropolità de Barcelona, S. A.

(TRANSVERSAL)

JA ESTA INAUGURADA L'ESTACIÓ DE MARINA

Escala mecànica

De PLAÇA ESPANYA a la MONUMENTAL, 20 cèntims
De BORDETA (Hospitalet) a MARINA (Sant Martí) quinze minuts

RAPIDESA -- COMODITAT -- ECONOMIA -- **METRO TRANSVERSAL**

LA CAMPANA DE GRACIA

SETMANARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

Redacció i Administració: Ronda Universitat, 25, entl. Telèfon 22122

Una altra baixesa de la Lliga, al descobert

La setmana passada va tenir lloc al Parlament de Catalunya un vergonyós debat per part dels homes de la Lliga, que els sortí una mica malament. Es tractava que amb ocasió de votar-se el crèdit de 25.000 pesetes que la Generalitat aporta a l'obra del monument a Francesc Layret, el patrici plorat i que tanta falta ens fa a tots els catalanistes i republicans en aquests moments, el gran tupé Duran i Ventosa, amb la seva cratòria falsa i jesuítica, tot volent fer l'elogi d'aquell gran home, que va morir assassinat per sostenir impàvidament les seves conviccions (tot al revés del monàrquic Duran i Ventosa, que ha estat sempre racialment monàrquic, fins en l'època que la Lliga Regionalista practica de debò la política d'indiferència pels sistemes de govern, va retreure el «greu defecte» de l'ideal de Layret, precisament per no sumar-se a la demanda de crèdit. I aquest greu defecte, és precisament l'obra laica i liberal que immortalitzarà el nom del gran patrici en la història del nostre ressorgiment patriòtic!

Només cal girar la mirada uns anys enrera, en la nostra adolescència, quan en el Municipi de Barcelona la figura de Layret anà agegantant-se amb el seu famós Pressupost de Cultura, i recordar les campanyes tan baixes, tan immorals, tan infames de la gent de la Lliga, per mitjà del seu òrgan «La Veu de Catalunya» que ja en aquella època escribien quatre caragirats, que parlen en nom del seu Déu, del que tant se'ls en f... , perquè no han estat mai religiosos, a menys que la religió estigui emparentada amb la hipocresia absoluta que és el seu fort.

Tot ho varen remoure els homes pestilents de la Lliga per a aixecar Barcelona contra en Layret, dient-se defensors de la religió: pastorals del bisbe Cassanyes, manifestacions públiques, desagris als temples, reunions de «padre de família», coaccions al Governador Civil, fins que aquell pobre senyor Sanllehy, alcalde de R. O. posant-se a la disposició de la gent de la Lliga, va suspendre els acords de l'Ajuntament barceloní en matèria de Cultura. Es a dir, desfer tota l'obra d'abnegació realitzada per Francesc Layret.

Es cert que en aquells moments, el poble no va saber comprendre la magnitud de l'obra que aquest s'havia emprès i no va saber-la defensar amb els punys com calia fer-ho. Ens trobàvem en uns moments (principis de segle) que els problemes i les qüestions de cultura no havien entrat encara en el cor del poble.

Doncs un dels homes que més va combatre a sang i a foc l'obra de Francesc Layret va ésser Duran i Ventosa, el mateix que ara ha aixecat la seva veu per a oposar-se a l'homenatge que tota la Catalunya republicana i autonomista retrà a Francesc Layret amb ocasió de l'aniversari de la seva mort, a últims de novembre, inaugurant-li el monument que se li erigirà a la placeta de Sepúlveda.

Duran i Ventosa, que ha estat sempre el «Papa gris» de la Lliga, és un home que odia les multituds i a qui més li put la democràcia. No és d'estranyar el fel que posa en les seves combativitats que prepara des del seu «laboratori» sota la imatge del seu avantpassat que tan fidelment serví a la Monarquia, com a ministre, i que per tant hagi estat conseqüent aquesta vegada a voler encara llançar una mica de fang a la memòria d'aquell gran Francesc Layret la figura del qual va agegantant-se a mesura que passen els anys, perquè el senyalen com el més gran vident que hem tingut, per la seva confiança absoluta en els destins del poble de Catalunya.

Però no seria prou remarcar l'actitud anticatalana i antiliberal dels diputats de la Lliga, en votar contra el crèdit per al monument a Layret. Cal subratllar la denúncia feta per un diputat consistent a què el dia de l'atemptat que costà la vida al màrtir dels grans ideals, a la Mancomunitat els senyors Puig i Cadafalch, Vallés i Pujals i altres elements de la Lliga celebraren una gran festa íntima. En Vallés i Pujals no va saber pronunciar un mot de protesta contra la denúncia. Es quedà clavat en el seu escó, pàl·lid i nerviós. No sortí per res als passadissos com feren els seus altres companys en produir-se l'incident.

Sobre la consciència de la gent de la Lliga, tots els liberals de Catalunya saben que hi pesa el feix de moltes negrors i de moltes traicions; aquesta, però, no se sabia. Era inèdita.

Caldrà que els catalans la tinguem ben present en els dies de lluita que ara s'apropen i en els quals tota la reacció cavernària de Catalunya s'aglutinarà al voltant d'aquesta clavaguera que ha estat i continua essent la Lliga.

OMPLIU-VOS EL COR D'ESTIU

Ja tenim el blat segat
i l'albercoc ja madura;
el sol crema entusiasmat
i rebot per la planura.

Els neguits de tot un any,
les suors i les fatigues
són or pur posat a guany
que ara s'ha tornat espigues.

Les eugues de juliol
llancen al vent la crinera
roents del trot i del sol
i esgranen el blat en l'era.

Es l'inici de l'estiu;
penjolls d'il·lusions i fruita
i una rojor de caliu
que ens fa forts per a la lluita.

Pa novell, desig novell,
carn novella i sang novella!
Alcem el braç i el coltell
per collir la nostra estrella.

Salut, inici del foc
que madura la collita!
llum de pa! sol d'albercoc!
pruna de dolçor infinita!

Riada de blat granat
i riada de roselles
perquè el camp ha somniat
que copsava les estrelles.

Tot madura, tot reviu
i mor i es fon i retorna.
Ompliu-vos el cor d'estiu
que té dolçor que ensiborna.

I pasteu tot aquest blat;
llesqueu el pa sense mida!
Feu-ne cants de llibertat
de cara al sol de la vida.

SALVADOR PERARNAU

Repartint carteres

—No!, em creia que l'Hurtado quedava en Estat.

—Vols dir? A la seva edad!...

La pèrdua de l'avió espanyol "Cuatro Vientos"

Després de la gran gesta que significa el vol Sevilla-Cuba, el poble espanyol esclatà en mostres d'entusiasme envers les figures del capità Barberan i del tinent Collar. I el Govern espanyol, portat també de l'optimisme de tot el poble, indicà als esforçats aviadors l'alta conveniència política de què allarguessin el seu «raid» fins la capital de Mèxic. Barberan i Collar no s'oposaren, puix el salt Havana-Mèxic, per qui havia volat de Tablada a Camagüey, no oferia dificultats. Però una traïdora tempesta els féu desviar de la ruta assenyalada, i el que tot havien estat triomfs es convertí en l'ansietat més pregona davant la seva sobtada desaparició... On són Barberan i Collar? Són vius? Són morts? Aquest és el tràgic interrogant... En aquests moments de dol nacional, en aquests moments en què encara pot esperar-se un retorn dels aviadors—retorn problemàtic però no impossible—, «LA CAMPANA DE GRACIA» els ret un homenatge, que no voldríem pas que fos pòstum.

COLLAR

El tinent Joaquim Collar Serra va néixer a Figueres, on encara resideixen els seus familiars, el 25 de novembre de 1906. Ingressà a l'Acadèmia d'Infanteria l'any 1921, i a l'Aviació Militar l'any 1927. Possedia els títols de pilot i observador. Era, actualment, professor de l'Escola de Pilotatge d'Alcalà d'Henares. El tinent Collar, republicà de cor, prengué part en la sublevació de l'Aeròdrom de Cuatro Vientos, que fracassà, havent de fugir a Portugal, i refugiar-se, després, a França. En advenir el nou règim va tornar a Espanya, posant-se incondicionalment al servei de la República. També el vol Sevilla-Cuba era la pàgina més brillant del seu historial aeronàutic.

BARBERAN

El capità Marian Barberan i Tros de Ilarduya va néixer a Guadalajara el 14 d'octubre de 1895. L'any 1910 va ingressar a l'Acadèmia d'Enginyers de l'Exèrcit i l'any 1918 passà a l'Aviació Militar, obtenint els títols de pilot i observador. A la campanya del Marroc guanyà la Medalla Militar. Professor més tard de l'Escola d'Observadors de Cuatro Vientos, col·laborà amb el comandant Franco en el projectat vol del «Plus Ultra» a Sud-Amèrica, però per causes fortuïtes no prengué part en aquell «raid». Ara fa poc el Govern l'havia nomenat Cavaller de l'Ordre d'Isabel la Catòlica, i en el vol Sevilla-Cuba havia escrit la més brillant pàgina del seu historial aeronàutic.

Deuen haber recomençat les sessions del procés contra els monàrquics facciosos del 10 d'agost.

Malgrat que tots ells, amb una covardia estúpida diuen que es traciava d'una manifestació pacífica, no hem d'oblidar que causaren la mort de set pobres soldats als quals enganyaren d'una manera miserable. No cal extranyarse'n, però: certa mena de *caballeros* no poden fer altra cosa.

Ni hem d'oblidar la insolència intolerable dels processats.

Ni hem d'oblidar, sobretot, que el poble no vol amnistia: vol justícia.

El català de la Lliga

El «financiero» diputat de la Lliga ex-regionalista, senyor Tallada, empra un català del més pitarrasc, capaç de fer escruixir el més ignorant. «Nada menos» el seu «quefe» senyor Ventosa, ja va sortir un dia del saló de sessions en observar a la tribuna en Pompeu Fabra, quan aquell il·lustre economista (?) en discurs grandiloqüent el cervantitzava amb mots com «vamos a veure», «bueno», etc.

L'altre dia el nostre home volgué fer l'erudit emprant el mot «àdhuc» en mig dels incomputables castellanismes que usa. L'Arnau i en Battestini encara no s'han refet.

Comentant-ho es preguntava tothom on eren els trenta anys de catalanisme lliguero-floralesc. I un eminent literat feia un escaient símil: això és fer-se la manicura i no rentar-se les mans.

Defecació monàrquica

Ha arribat a mans nostres—que ens hem rentat desseguida—, un full anònim escrit a màquina i titulat *Rojo y Gualda ¡ ¡ Viva España !!* La literatura d'aquest full anònim—anònim perquè sigui més vil—fa vomitar. Es una cosa infecta, repugnant.

Solsament un bord, un alcohòlic o un invertit, pot abocar al paper la inmondícia que hi ha en aquest full monàrquic.

Per això és monàrquic: perquè hi ha tanta inmondícia i tanta vilesa.

I tants atacs a la gramàtica!

LLEGIU CADA DIA

“La Humanitat”

Rera l'estampa del Sagrat Cor de Jesús

Avui, 23 de juny, els basars de Madrid han aparegut coberts de draps. No tots, sortosament: els de la gent digna, enemiga de les pallassades, no. Avui, els catòlics—els catòlics salvatges, perquè també n'hi deuen haver d'intel·ligents—celebren la festa dita del Crist-Rei. Oblidant que Crist digué a Pilat en el pretori: «El meu regne no és d'aquest món». Certes coses, però, certes doctrines, no cal pas creure-les ni seguir-les massa fidelment, al peu de la lletra. On aniríem a parar? Es per això que certa mena de gent són catòlics: perquè el seu regne, purament material i crematístic, és d'aquest món, únicament d'aquest món. La blanca túnica de Jesús ha fracassat davant la negra sotana del capellà.

I aquesta negror lluita per a crear a la vida de la República una atmosfera d'odi, de recel, d'incomprensió. Avui, aquests draps als balcons de Madrid no són una manifestació d'amor a Jesús: són una manifestació de protesta contra la República, d'odi a la República. Quant al cor de Jesús, per molt sagrat que sigui, és el que menys interessa a aquesta gentolè inculta i grollera, d'una incultura i una grolleria màximes, a pesar del seu senyoriu, de la seva aristocràcia, tan falsa com el seu cristianisme. Que els obligui l'Església a donar la seva riquesa al pobre i ja veureu on enguinen l'Església!

Aquests dies passats, els aparadors de les estamperies estaven plens d'uns croms de gran tamany representant un cor coronat d'espines: un cor vermell que ja semblava cuinat i—perdoneu-me la irreverència, però no en tinc jo la culpa sinó els que dient-se catòlics ridiculitzen el catolicisme—em feia l'efecte d'una cosa d'anunci de restaurant econòmic. Avui els croms dels aparadors de les estamperies s'han traslladat als balcons.

Madrid feia una ostentació de força. Religiosa? No: monàrquica, ja que en molts d'aquests draps hi havia la bandera rojo y gualda, que és la bandera de la Marcha de Cádiz i de Las Corsarias: del señorito chulo amic de tanguístes, vicetiples i vi a l'engrós; del buròcrata gandul; del rei lladre.

Madrid, el Madrid dels barris de l'aristocràcia i de la burgesia que és el que freqüenta el foraster, feia l'efecte d'un poble enemic de la República. Però és que el foraster, el turista, en sap poques coses de l'existència de l'obrer madrileny. L'obrer madrileny no el veureu a la Porta del Sol, al carrer d'Alcalà, a la Granvia, a Recoletos, a la Castellana, al barri de Salamanca. Ni el veureu al Lido,

a Casa Blanca, a l'Acquarium, a la Playa, a la Cuesta, als cinemes elegants, als teatres de revista, a Chicote ni a Molinero. En aquests llocs només s'hi veuen aristòcrates més o menys tronats, señoritos amics de viure amb l'esquena dreta, gent inútil que mai no ha treballat—ni ganes—i que es dedica a freqüentar els cabarets i bordells de la «villa del oso y del madroño», i a agafar de tant en tant—traduïm el «de tant en tant» per molt sovint—una mona monàrquica. Generalment, mai no són massa simpàtics, però quan els acompanya aquesta mona monàrquica esdevenen inaguantables.

Es per tot això que Madrid fa l'efecte d'un poble en el qual sempre és diumenge, d'un poble en el qual no existeix la classe treballadora.

Però existeix. Ho pogueren veure bé els monàrquics facciosos del dia 23 que emplenaren els seus balcons de draps, emblemes monàrquics i cors coronats d'espines. I la classe treballadora, és a dir: la gent més digna de Madrid, no està disposada a tolerar la insolència dels monàrquics espanyols, que són tan rucs que han pogut confondre la tolerància amb la feblesa.

Dos dies abans d'aquesta manifes-

tació monàrquica—fent servir de paper el Sagrat Cor de Jesús—, una agrupació republicana llançava un manifest al carrer en el qual avisava: «Los clericales españoles van a celebrar el próximo día 23 del corriente la llamada festividad del Sagrado Corazón de Jesús. Esto no tendría nada de extraño si tras esa falsa demostración de catolicismo no se escondiera el avieso propósito de combatir insidiosamente a la República y a sus disposiciones en materia religiosa. De todos es sabido que esa fecha quiere ser convertida por los clericales en el día de la protesta cínica y descarada por la Ley de Congregaciones religiosas. La campaña, verdaderamente anárquica, que vienen realizando, ha llegado ya a su límite, y si el Gobierno en nombre de un mal entendido legalismo sigue tolerando estas maniobras, nosotros, en nombre de la República de izquierdas, declaramos que se nos ha acabado la paciencia y que no estamos dispuestos a aguantar más.»

I dos dies després, el poble arrencava els draps dels balcons i els cremava. I els monàrquics, molt monàrquics, en lloc de gastar-se els diners en vi—com tenen per costum—se'ls gastaven en àrnica.

Ja era hora. I—com que no han atés a bones—caldrà que aquesta hora se-gueixi.

Lluís CAPDEVILA

Madrid, juny.

—Correm, correm, que això de les fogueres m'espanta!

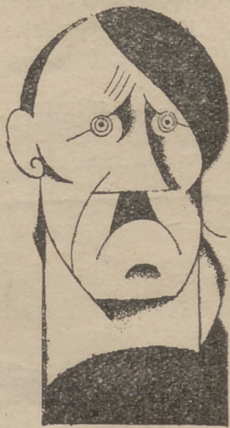
DISSABTE I DIUMENGE PASSATS, ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA CELEBRA EL SEU II CONGRÉS. A DESPIT DELS AUGURIS PESSIMISTES I DELS MALS AVERANYS QUE ES FEIEN AL VOLTANT D'AQUESTA ASSEMBLEA, L'ESPERIT LIBERAL, CATALANISTA I ESQUERRA DE LA GRAN FORÇA DEMOCRÀTICA S'AFERMA ENCARA AMB MÉS VIGOR QUE MAI. AL VOLTANT DE FRANCESC MACIÀ, EL POBLE CATALÀ HA PALESAT UNA VEGADA MÉS LA SEVA FE I EL SEU ENTUSIASME EN ELS DESTINS QUE ESPEREN A LA PATRIA, INSPIRANT-SE EN ELS IDEALS QUE PORTAREN EL POBLE A FER LA REVOLUCIÓ DEL 14 D'ABRIL. ARA MÉS QUE MAI: VISCA CATALUNYA! VISCA LA REPÚBLICA!

ADOLF HITLER

Per a comprendre bé, per a interpretar com cal l'obra d'un home és molt necessari saber quelcom de la vida de l'home, l'obra del qual ens interessa estudiar. Per això, avui, ens limitarem a posar davant dels ulls del lector alguns fets de relleu de la vida del dictador d'Alemanya, abans de que ni ell mateix somniava que algun dia podria arribar a ésser el tirà del poble alemany, per bé que ja ambicionava esdevenir un personatge.

Adolf Hitler, nasqué en 1889, a Braunau, Austria Alta, en front mateix del riu Inn, que separa el poble nadiu d'Hitler, de la pàtria adoptiva del futur canceller. El seu pare era un funcionari de Duanes que mai no sobresortí en res. Diu Mowrer que el petit Hitler tenia aficions predilectes pel Dibuix, Geografia i Història del món, però resultà sempre un alumne mediocre. Passats alguns anys, moriren els seus pares. Llavors, quan el noi tenia 17 anys, va anar-se'n cap a Viena, amb un rotllo de dibuixos sota el braç, amb la pretensió d'esdevenir un pintor de quadros; ara que els quadros els pintava a les parets amb una bronja empestifada de calç. Bé prou va presentar els seus dibuixos a l'«Akademie», però els hi varen refusar. I Hitler, una vegada acabada la feina d'emblanquinador de cuines, va haver de llogar els seus braços com a manobra. Això no és pas deshonrant, el que deshonra i molt, és precisament el que el manobra austriac feia amb els seus companys. Quan van requerir-lo perquè se sindicés, no solament va negar-s'hi rodonament, sinó que va llançar paraules de menyspreu per als altres treballadors, paleta i manobres sindicats. Per al jove Adolf, era una humiliació l'haver de treballar per les obres de Viena, fent d'ajudant de paletes. Ell volia ésser arquitecte! Però de moment esdevingué un espia dels seus propis companys, els que es defensaven com podien del mal company. El feien caure de l'escala, li llençaven galledes caure de l'escala, li llençaven galledes al seu costat. I ell, mentrestant, renejava del seu ofici i de tots els treballadors. I sobretot dels Sindicats. I

més encara del marxisme que feia concebre esperances de reivindicació a aquells desgraciats treballadors que no eren dignes de viure en un gran poble i, sobre els quals, Hitler es preguntava sovint si cabia el títol d'éssers humans com ell. L'odi als obrers va néixer en Hitler en el moment que va sentir que en els llocs de treball a l'hora de l'esmorzar, es malparlava del Kaiser, el gran creador de la Marina de Guerra alemanya. I com que els dirigents dels treballadors, els líders sindicalistes i socialistes eren jueus, vet ací com va començar a som-

niar en assassinar tots els israelites que gosaven establir-se per terres germàniques.

No volia sentir parlar del benestar de l'home. Naturalment. Per això més tard havia d'escriure que: «La humanitat ha esdevingut gran per la lluita... Una pau prolongada fóra la seva decadència».

L'any 1912, el jove Hitler va anar a Munic. Ja tenia el cor ple d'odi i de rancúnia. En esclatar la guerra en 1914, va tenir la seva més gran alegria. «La guerra fou per a mi l'època més memorable i feliç de la meua vida mortal.» Va trobar en l'exèrcit una llar agradable i unes aficions adients al seu temperament: matar homes!

Va anar de voluntari al front. Fou ferit dues vegades i atacat de gasos, estigué a punt de perdre la vista. L'onze de novembre de 1918, dia de l'armistici, l'atrapà malalt en un hospital de les afores de Berlín. Quan

van assabentar-lo de la derrota d'Alemanya, de la fugida del Kaiser i de la proclamació de la República, diuen que va plorar de ràbia. La primera vegada que plorà des de la mort dels seus pares.

Ningú no va poder esbrinar si les seves llàgrimes foren per la fugida del Kaiser i la proclamació de la República o per la pèrdua per part d'Alemanya.

Aleshores havia de néixer en el seu esperit la idea d'esdevenir un personatge civil important. Puix que a la guerra no va poder passar més enllà de caporal, veuria si en la desfeta podria convertir-se en un Napoleó. I es llançà a la lluita en contra de la República aprofitant-se de les llibertats que la democràcia republicana concedeix als seus propis adversaris. Ell va jurar per tots els déus, que, puix que la guerra va finir sense haver-lo fet general, es convertiria en un polític només que per a destruir el marxisme i els jueus, i tornar a Alemanya el regne de l'autocràcia.

Hitler no hi entenia en política. No va pas ésser un gros obstacle. Ben aviat trobà el seu mestre. Fou un alcohòlic, un borratxo perdut, un «geni» en alcoholisme, que s'emborrallava cada dia pagant ell o els amics, i que un dia la borratxera va voler fer-li traduir «Peer Gynt» i passà com un intel·lectual. Parlava molt quan estava embriac. I tenia joves que els feia gràcia i se l'escoltaven. Entre ells hi havia un tal Adolf Hitler, que ningú no coneixia i que es féu molt amic de Dietrich Eckart, el mestre embriac. Aquest confessà als altres «discípuls» que el més ruc era Adolf, però també el seu més dolç amic.

De la «càtedra» de Dietrich Eckart passà a ocupar la tribuna, i amb fogaositat meridional, codemnà els tractats de Brest Litovski i de Versalles. Deia que la desfeta alemanya l'havia de pagar cara als jueus i els marxistes, veritables autors de tots els desastres d'Alemanya.

«En defensar-me dels semites realitzo l'obra de Déu», ha escrit Hitler en el seu llibre «Les meves lluites».

I va començar la veritable lluita, reunint-se en una cerveseria i discutint entre gots de cervesa que sovint els pujava al cap. Hitler ja començava a tenir fama d'agitador i sobretot de «revangista». Va començar a celebrar entrevistes amb Ludendorff i altres caps del moviment monàrquic, i esdevingué perillós per a les llibertats alemanyes, tot i essent un energúmen semblant a l'Albiñana castellà.

Els republicans i els socialistes, creient-se prou forts, no donaven importància ni a Hitler, ni als seus partidaris, ni a les continuades reunions de la cerveseria. Deien que era un foll mancat d'intel·ligència i per tant inofensiu. Realment era un bon xic còmic el bell Adolf, però ara ha esdevingut tràgic i tot per culpa dels repu-

ALLOZA

Estratègia

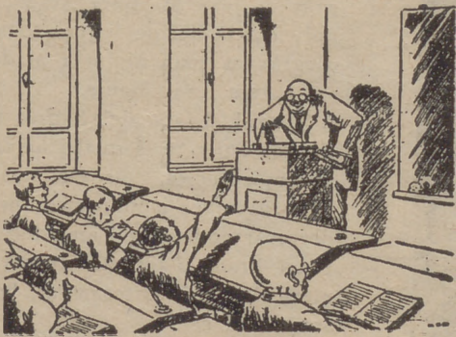
—Jo em buscaré un polític dels que manen ara!

—Però «tonta», els diners se'ls quedaren els polítics que manaven abans!

blicans i dels socialistes alemanys, que no van saber defensar la República com calia.

I aquell home de cabells de Napoleó, ulls de Rasputin, bigoti de Charlot, que deia Friedlaender, avui és, amb Mussolini, el més gran perill per a la pau europea.

PERE FOIX

—Molt bé, Friiz! Fas perfectament el salut hitlerià!

—No, senyor professor! Jo us demano per sortir!

(Fantasio, Paris).

Camí de perfecció

Dia de vaga. Vaga imposada.

Entro al cafè i escolto.

El cafè és ple d'obers que parlen. Tots tremeixen d'indignació davant la pèrdua estèril d'uns jornals i parlen nerviosament, arborats.

Apart de la dolor per les conseqüències de caràcter pràctic senten indignació per la finalitat de la vaga. Ells han lluitat per l'adveniment d'un govern liberal, han estat els «pioners» que amb llurs vots han fet decantar la balança a favor de la República. I la vaga va contra la República.

Aquests obrers en el dia d'avui han estat amenaçats en arribar a la porta de les fàbriques on treballen. Un grup de desconeguts els ha impedit l'accés. Els obrers són pacífics ciutadans i no porten eines per fer mal. D'altra part; en un moment veuen clares les escenes de la llar que es succeeixen cada vegada que un cas semblant s'esdevé: obeeixen. Senten la vergonya de llur impotència essent en ma-

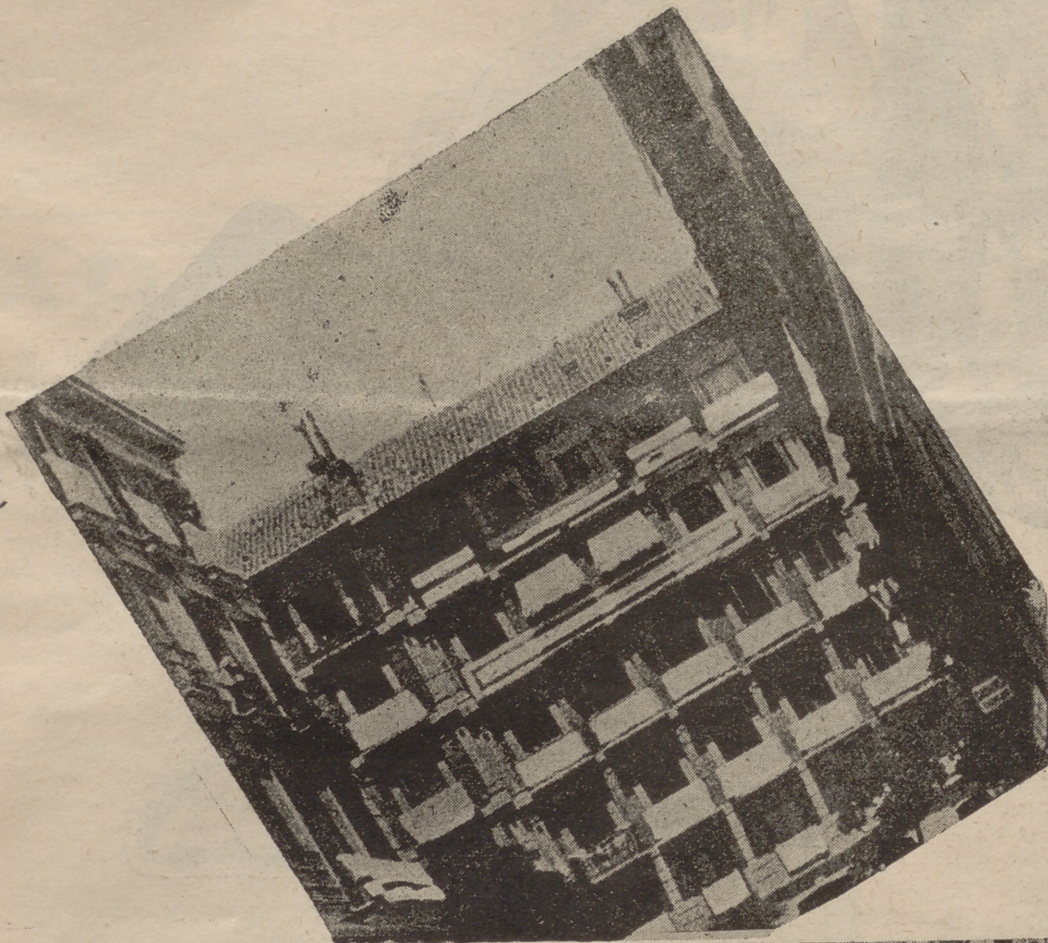
jor nombre. Tremolen, amb la rojor a les galtes, pensant en les penes de casa seva si ells mancaven. No senten por a les armes que uns individus amenaçadors duguin a les mans: l'esposa i els fills són sota la seva protecció; per ells el seny s'imposa; altrament...

Ara, en el cafè, parlen exaltats, els ulls espurnejants. Ells volien treballar, però no han estat protegits. L'odi neix en el cor dels obrers i aquells homes ge erosos, sempre disposats a socórrer els consemblants necessitats, clamen la mort que els lliuri d'un esclavatge ignominiós, pitjor que el dels *amos*, puix que aquest l'accepten sense la imposició.

L'obra de perfeccionament de la col·lectivitat s'esmicola. Aquells homes bons són assetjats per mil pensaments tràgics i empesos pels pressentiments d'afroses tortures engendrades per les dolors de la misèria.

FRANCESC MIRÓ

La darrera bretol

Que ha de durar ga

Al poble se li ca

Madrid. Cerro de los Angeles. Festa del Sagrat Cor. Una nova provocació contra la República.

Draps als balcons, draps que donaven als balcons monàrquics un còmic aspecte de

Carnestoltes. Rera aquells balcons de Madrid, rera els que a Barcelona també els imiten—és a dir: també es disfressen—no és possible que hi visqui cap persona honrada.

Per això ens alegrem que es disfressen amb draps. Draps que són com un rètol com un rètol que diu: «Som catòlics. Som monàrquics. Som una colla de ximplers, una colla de beneïts. Som els que ens alegràvem quan Martínez Anido, a Barcelona, aplicava la llei de fugues. Som els que ens alegràvem quan Mola, a Madrid, metria a la presó obrers i estudiants.

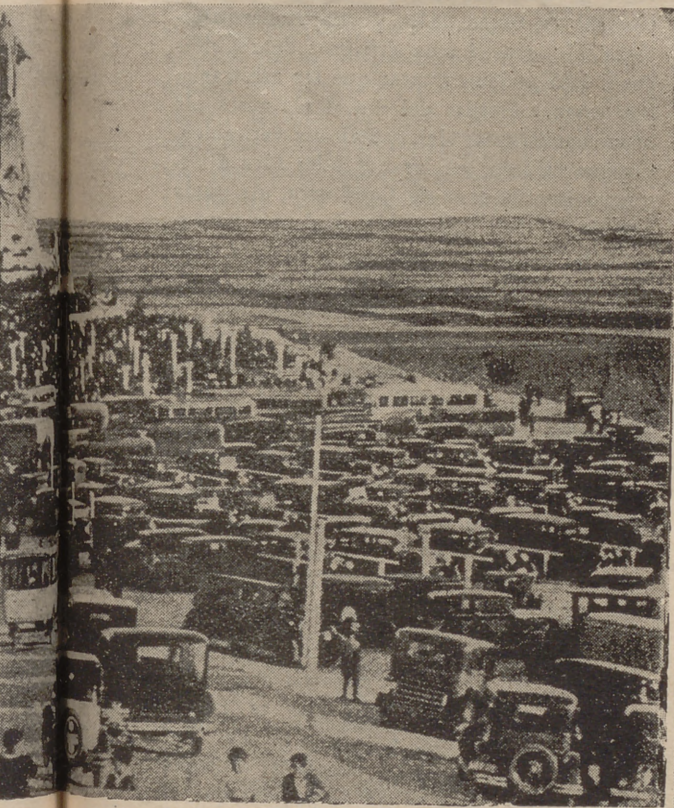
Madrid. Diada del Sagrat Cor, d'aquesta Diada del Sagrat Cor rera el qual s'amaguen totes les concupiscències, tots els odis, tota la maldat dels salvatges monàrquics que voldrien derrocar amb sang i amb foc la República. I un bram d'aquesta xusma monàrquica clerical. Però, sortosament, brams d'aquesta mena no arriben al cel.

Cerro de los Angeles. Aquest Cerro de los Angeles en el qual Juli Antoni, el gran escultor català, volia erigir el Far de la Raça i en el qual ara hi ha un monument —per vergonya de la civilització i de la llibertat— una mena de mona de Pasqua d'unes grans dimensions dedicada al Crist.

colada monàrquica

...rar gaire la passivitat?

...li acaba la paciència!

Mireu com al peu del Crist, que fou amic dels pobres, dels humils, dels maleïts de la terra, s'apleguen els automòbils dels rics, dels poderosos, d'aquells que dormen en cases luxoses i s'afarten com lladres mentre hi ha qui no té llit ni té pa, d'aquells que tenen diners regats amb suor i sang i llàgrimes de pobre.

Quina pudor—pudor de latrina, de podrimaner, de propietari, d'usuari, de monàrquic—al peu d'aquest monument que és un atemptat al bon gust i a l'estètica! Què esperem per a enderrocar aquest monument ridícul, aquesta ridícula mona de Pàscua?

Sabem que hi havia en aquells draps del passat dia vint-i-tres, en aquelles oracions grotescament espectaculars del Cerro de los Angeles. Tota aquella capellanada, tota aquella aristocràcia d'opereta, tota aquella burrocràcia inculta demanaven a Déu un dia de sang. Sense pensar—perquè als monàrquics el cap mai no els ha servit per a

pensar—que ells serien les víctimes si aquest dia arribava. Bona prova en tingueren, ja que si la policia no els hagués protegit alguns d'ells no podrien tornar-hi: perquè, com que tenen el cap dur i no escar-

menten, és segur que hi tornaran. Fins que el poble se'n cansi i acabi a garrotades la insolència i la *chuleria* d'aquests covards que fan servir el Sagrat Cor de Jesús de tapadora.

CARTES DE FORA

ALS NOSTRES AMICS FORANS

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les bretolades que contra la República maquinin la gent de drete, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterradora.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'innoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

LA BISBAL

L'altre dia la Lliga de La Bisbal ens donà una conferència a càrrec d'un ex diputat, dissertant sobre un tema social polític i agrari a Catalunya.

Naturalment que el blanc dels seus blasmes de tots els penjamens, fou l'Esquerra Republicana de Catalunya. Això és un fet que estem acostumats a comprovar-lo amb tots els altres partits, però el que empra més vivacitat en l'embat és la Lliga.

I així poguérem veure com a través de les cartes oïdes de les dames i dametes de la Lliga, a través de les orelles vermellores dels lliguers, s'anaven desgranant per l'ex diputat totes les injúries, tots els insults capaços de proferir l'home més mal educat del món.

I això que a nosaltres ens causà repugnància i que als sentiments refinats els hi hauria de sentir vergonya era subratllat amb entusiasme pels 60 assistents que fora els curiosos de l'Esquerra composaven l'auditori. Els més batxos qualificatius foren imputats als homes de l'Esquerra i als *maleïts rabassaires*, puix que amb la seva marxa evolutiva són capaços d'abolir tot el caciquisme, tot el feudalisme i llavors d'on treuran els vots els de la Lliga?

Nosaltres no ens hauríem imaginat mai que un ex diputat de la Lliga hagués d'emprar un lèxic tan vulgar per combatre *noblement* un partit contrari que no té cap més defecte que comptar amb l'immensa majoria del poble. Hem recordat una frase sentint l'orador (?): «L'impostor acostuma a imputar als altres tots aquells defectes que són característics amb ell».

Una altra ocasió, senyors lligers, en comptes del «Teatre Principal» per a saló dels vostres actes, valdrà més, estarà més en consonància que munteu un circ.

VILANOVA DE LA ROCA

Els ciutadans d'esquerra d'aquest poble hem vist amb goig que hagin cessat en llurs càrrecs els regidors, nomenats per l'odiós article 29 de la vella llei electoral, perquè així ens hem vist lliures—encara que no totalment—d'una corporació municipal que es creia que el poble els havia portat a l'ajuntament per perseguir aferrissadament els ciutadans que amb el nostre esforç volem netejar Catalunya i la República de traidors i mercenaris. He dit que havíem quedat lliures a mitges perquè encara en queden tres que entraren per l'elecció popular (?), que junt amb un regidor de l'Es-

querra i el digne President de la Comissió Gestora, formen dita Comissió. Doncs bé, ara després de dos anys de «tenir la paella pel mànec», s'han dat compte que cal catalanitzar el nostre poble i a tal fi el regidor en Francesc Torrents en la sessió del dia 15 presentà una proposició—la qual defensà dient que gràcies a Déu és catalanista i que per tant no pot tolerar que hi quedi un sol rètol al municipi que no sigui escrit en català.

Ara jo pregunto a l'amic Torrent si té prou autorització per parlar de catalanisme un individu que actualment és corresponsal d'un diari anticatalà que veu la llum al cor de Catalunya com és la nostra estimada Barcelona? Ja us heu donat compte que amb dos anys que heu actuat, dos anys trepitjant el dret de les minories i no heu tingut temps de donar-vos compte que els carrers del nostre terme municipal encara diuen «Calle de etc...»?

Un altre dia en tornarem a parlar!

«UN DE L'ESQUERRA».

SANT CELONI

Per fi han hagut de callar. Per fi, els crits no han servit de res. L'alcalde que sofríem—amb massa resignació—ja és, sortosament, ex alcalde.

De res li han servit els crits i les imprecacions i els dicteris. Ara les coses han canviat. Ara a Sant Celoni sabem que hi ha República. I això, encara que sembli estrany, no ho sabíem un any enrera.

Calia que a l'Ajuntament hi entressin aires de renovació. Sembla que ja hi han entrat. Ara cal que els que, arbitrariament, manaven ahir, es retirin al recambró dels mals endressos—que és on estaran millor perquè aquest és el lloc on estaran millor—i es resignin a no manar més.

D. i V.

MALDA

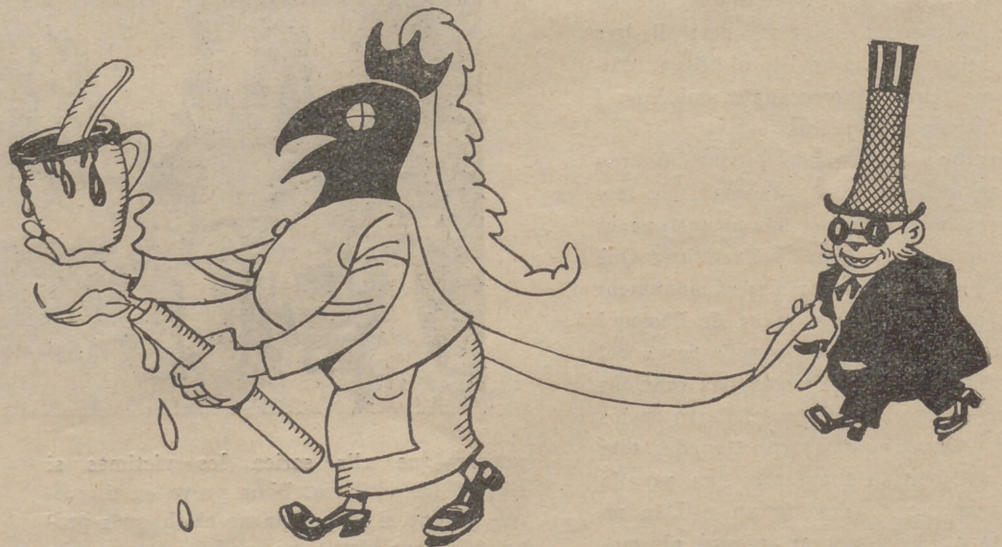
El caciquisme impera encara en terres de Lleida. Un exemple n'és aquest poble on de la República tan sols n'ha arribat un pàl·lid reflex.

Les eleccions varen perdre's. Per pocs vots, però varen perdre's. Per tant el poble està en mans de la purria monàrquico-clerical que avui s'ha difressat de republicana. I ja podeu comptar que les arbitrariedades estan a l'ordre del dia. I els atacs als bons republicans, als republicans veritables, als que militen en les honorades files d'Esquerra Republicana de Catalunya, als quals hom fa la vida impossible. I el més vergonyós és que quan aquests republicans acudeixen a Lleida en recerca de justícia no troben més que la indiferència i el menyspreu dels qui tenen l'obligació d'ajudar-los. Al contrari: l'ajut és donat mantes vegades, contra els bons republicans, als què es deshonoren servint interessos de la Lliga i de la Unió Patriòtica, que no sabem què és pitjor.

J. A.

A l'Hospital de Sant Pau es coacciona els malalts per tal que combreguin i confessin. En quant hi arriba un accidentat en greu estat, el primer que es fa és donar-li els «Auxilis Espirituals» en lloc dels materials que tan necessita. I se'ns diu de casos que s'ha dit al pacient que si combregava se li donaria aigua!

Es que la República no ha entrat encara a l'Hospital de la Santa Creu?

La Lliga sacrificant-se sempre per Catalunya i per la República.

Temístocles-Cambó i Pericles-Macià

Francesc Pujols, és un bon amic nostre. Per això ens sap greu haver de discrepar de les seves afirmacions. Tanmateix, però, en un llarg article inserit a «Las Noticias», el nostre gran filòsof expressa en límpida prosa castellana, unes afirmacions que creiem del pas recollir i refutar.

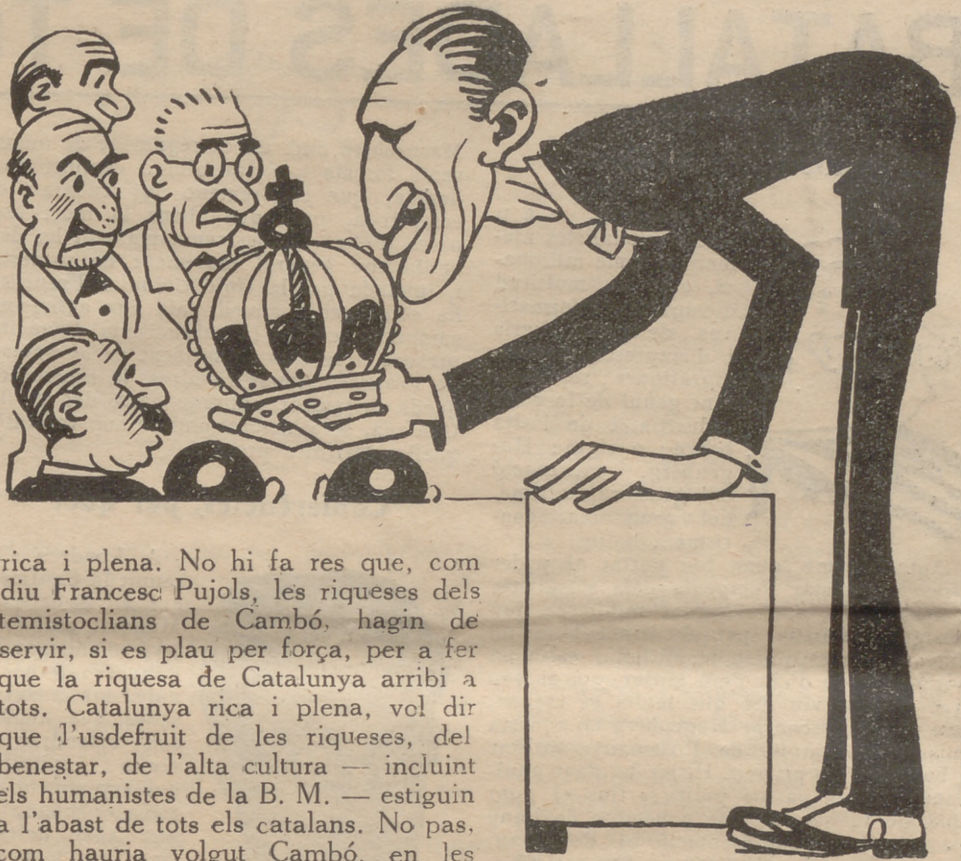
Afirma, així, com si res, que Temístocles i Pericles es diu Macià. I encara més: diu, rodonament, que Fran-Cambó ha fet més per Catalunya que Francesc Macià.

Això, amic Pujols, ho deuen haver somniat. Cambó ha fet una cosa que no va fer Temístocles, i és arribar a milionari, encavallant-se en el prestigi adquirit en certs sectors plutocràtics de la política catalana. Temístocles va interpretar el consell de l'oracle, referent a que calien ramalles de fusta, fent aparellar l'esquadra que va vèncer a Salamina. Cambó va interpretar els oracles, arcerant-se, ell, en muralles de suro i fortificant-les amb accions de la *Chade*, d'elevada cotització. Temístocles és autor de la frase: «Pega, però escolta», adreçada a un general espartà. Ja ens dirà l'amic Pujols si l'orgull inveterat del capitost de la Lliga fóra capaç de deixar-se pegar perquè l'escoltessin.

La fundació «Bernat Metge», obra tècnicament lloable, mereixedora de les admiracions que ha suscitat aquí i fora d'aquí, té un defecte capitalíssim. És cara, i això sols la posa a l'abast de gent que, o bé ja coneix els clàssics o bé els adquireix per snobisme, amb la intenció de no llegir-los mai. Si el senyor Cambó hagués sacrificat uns quants milions per tal de fer arribar a les joventuts treballadores, àvides de saber, en forma d'edicions econòmiques, la llum que irradien els antics, encara no hauria fet tant com Macià, però hauria fet alguna cosa. Ara no ha fet res. És a dir, si el dilecte Pujols no creu que sigui fer molt per Catalunya, vestir per dos cops la llureia de ministre i apuntalar fins el darrer moment una monarquia corcada...

Macià ha fet molt més que Cambó, amic Pujols. Macià, vint-i-set anys enrera, va abandonar la professió militar per tal de servir a la nostra terra. Si la seva contextura moral hagués estat camboniàna, l'any 1923 hauria pogut ésser tan tinent general com Primo de Rivera. Ell però, està dotat d'una sensibilitat humana inèdita per al conspicu senyor Cambó. I sempre que ha hagut de deixar anar el pes del seu nom en una balança ho ha fet del cantó dels ideals i mai del dels interessos.

Macià ha fet per Catalunya, allò que no hauria fet mai Cambó. L'ha fet lliure, i com l'ha fet lliure la farà

—Com poden veure cap d'ells vol la corona

—Es clar, home. Que voleu que'n fassin!

rica i plena. No hi fa res que, com diu Francesc Pujols, les riqueses dels temistoclians de Cambó, hagin de servir, si es plau per força, per a fer que la riquesa de Catalunya arribi a tots. Catalunya rica i plena, vol dir que l'usdefruit de les riqueses, del benestar, de l'alta cultura — incluint els humanistes de la B. M. — estiguin a l'abast de tots els catalans. No pas, com hauria volgut Cambó, en les mans pecadores d'uniques quantes famílies patrícies i dels seus immediats subordinats i proveïdors.

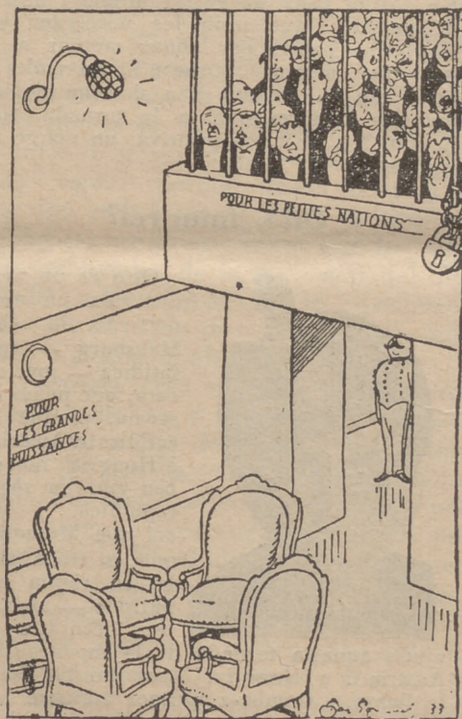
Cambó detesta el poble. Però l'accepta com a trampolí indirecte que li permeti fer salts de pèrtiga remuneratius i cotitzables. Macià estima el poble i vol que el poble gaudeixi del benestar comú, sense limitacions ni privilegis de classe.

Cambó, tan desafortunat en els seus vaticinis i en les seves intervencions quan damunt la taula es ventilaven

interessos aliens, ha tingut una rara clarividència per endevinar els negocis propis. Fins la B. M. ha acabat per rendir-li profits materials. Macià no ha pensat mai el que perdria quan adoptava una resolució. I com va jugar-se la carrera, s'ha jugat la vida a una carta, i ha viscut anys i més anys de persecucions i exilis. Per tot això el poble n'ha fet un símbol. I la seva austera vida de sacrifici, reconeguda per tothom, ha permès que la seva figura venerable sigui l'aglutinant més poderós d'un moviment d'opinió tan formidable com no existeix un precedent en la història contemporània del nostre poble.

L'admirat Pujols ens perdonarà que hàgim exterioritzat la discrepància. Ell creu que Cambó, personalment, ha fet més que Macià. Nosaltres creiem el contrari. I hem volgut dir-ho.

SCARAMOUCHE

Places de tercera classe reservades en la conferència de Londres.

(Izvestia, Moscú).

Jaume Bofill i Mates, polític honest, fou un home de dretes, clerical i membre de la Lliga, a més d'un gran poeta. A proposta de Ventura Gassol, el Govern de Catalunya acordà col·locar al Montseny una làpida que immortalitzi el seu nom. Així són les esquerres.

Francesc Llairet, català il·lustre, republicà conseqüent, íntegre, auster, caigué vilment assassinat. El Govern de Catalunya presenta a la Cambra un projecte de llei per tal d'homenatjar en Llairet. I la Lliga, s'hi nega airadament. Així són les dretes.

BATALLADES DE TOT ARREU

Hugenberg, en liquidació

Hugenberg, cap dels nacionalistes alemanys, home milionari, amo de multitud d'empreses informatives, de grans diaris i d'empreses cinematogràfiques; representant genuí de la gran indústria i de l'alta banca; o sigui: Hugenberg, encarnació del gran capitalisme, del gran reaccionarisme...

Aquest home, quan fou portat al poder per contrarestar l'empenta dels socialistes i comunistes, fou designat ministre; fou designat ministre, perquè Hindenburg no fiava en la capacitat de Hitler, i calia un vigilant prop d'ell. Però Hitler, que es veu que és més viu del que molts es creuen, ara pretén desbancar Hugenberg en aquesta missió de guàrdia de l'Alemanya militar i burgesa. De primer, Hitler ha anat anul·lant tots els partits polítics, fins el punt que, de 14 que el 8 de novembre de l'any passat tenien representació al Reichstag, actualment sols n'existeixen tres: els hitlerians, els nacionalistes (Hugenberg), i el centre catòlic (Bruning). Doncs bé: Hitler, ara, se les emprèn contra els nacionalistes. I Hugenberg, si no s'ha vist obligat a dimitir a hores d'ara, no tardarà a fer-ho, perquè Hitler li ha declarat la guerra, i Hitler serveix tan bé els interessos dels capitalistes alemanys que aquests ja no necessiten per res Hugenberg, que es veu forçat a la liquidació del seu partit, que pretenia, sota l'espantall nacional-socialista, agafar el poder en un moment donat i tornar Hitler a l'obscurantisme... Què farà Hugenberg? No pot fer res, sinó retirar-se a casa seva i disfrutar dels seus milions, si no els perd en la palestra, perquè el cabdill nacional-socialista, que sap la jugada que li preparava Hugenberg, no desapropiarà l'oportunitat de destruir-lo políticament i financerament. Així està Hugenberg, l'home que té prop de cent diputats al Parlament, però que cada dia n'hi fugen i s'apleguen sota el signe de la creu gamada. Hugenberg creia ésser-ho tot, i resta convertit en no res. Restarà, sol, Hitler. I llavors potser serà quan l'orat de Munic caurà més estrepitosament... Tots els dictadors, quan queden sols, és quan més aviat cauen. Alegrem-nos, doncs, de la desfeta del pobre Hugenberg, a qui no li valen per res els seus milions... A la fi, és un reaccionari més que resta fora de combat.

Presons de França

Albert Londres, el gran reporter que trobà la mort en el sinistre del vaixell «Georges Philippiat» quan es dirigia a Xina, visità, uns temps abans, el presidí francès de La Guaiana. I el famós periodista comprovà tal nombre d'atrocitats que el seu llibre parlant d'aquelles presons es vengué com el pa, contribuint a formar un estat d'opinió contra aquell presidí colonial francès. I ara fa uns dies, ha salpat rumb a La Guaiana el vaixell «La

Martinière» amb un carregament de quatre cents forçats que van allà a complir condemna, que segurament no acabaran de complir-la, puix que abans la mort farà presa d'ells... Aquest embarcament ha desvetllat un general moviment de protesta, i, iniciada per la Unió Colonial Francesa, ha començat a aquell país una activíssima campanya contra la subsistència d'aquelles presons, que s'han qualificat de «vergonya de França». Albert Londres, la sensibilitat quedà fortament impressionada del de La Guaiana, serà honorat amb la supressió d'aquelles terribles presons.

Conferències, per què?

es troben en millor estat per a discutir. Però, malgrat la bona alimentació, malgrat les comoditats, les finances segueixen tan malament com el primer dia. I la nota dominant és que seguiran igual després de la famosa Conferència. El delegat espanyol, Nicolau d'Oliver, comparteix la nostra opinió. I ha dit: «Per fer el que estem fent, no valia la pena de reunir la Conferència i de portar a Londres representacions de tots els països». D'acord, senyor Nicolau. No val la pena de gastar milers i milers de pessetes, que prou les necessiten els respectius països per donar menjar a la gent que té gana — que n'hi ha molta a tot arreu — enviant una dotzena de senyors a Londres que, a la tornada, sols hauran fet, de tasca positiva, un viatge de turisme...

Otto, futur rei?

Otto és un arxiduc. És un arxiduc de la casa Habsburg — casa fatídica — jove encara, que pensa ésser-ne, perquè els catòlics d'Àustria i d'Hongria no saben viure en règim republicà. I vet ací que Mussolini, que es troba molt bé en règim monàrquic — amb un rei decoratiu — ajuda aquesta tornada de la monarquia a Àustria i a Hongria. Mussolini ha deixat la llebre, i Gombos, primer ministre hongarès, sembla que està conforme amb la restauració. Però Mussolini i Gombos no compten amb Dollfuss, canceller austríac, que és contrari a tot monarquisme, i menys d'una unió amb Hongria... El pobre Otto ho té fosc això d'ésser rei. I si la negativa de Dollfuss no fos prou, els països de la Petita Entesa també s'hi oposen, perquè

monarquia austro-hongaresa equivaldria a un perill de guerra, per quan Mussolini, que somnia en dominar tota l'Europa central i els Balcans, es valdria del seu aliat Otto per portar a terme els seus plans imperialistes... Mentrestant, la diplomàcia italiana es fa la boca plena parlant de pacifistes. D'això, nosaltres en diem cinisme...

Clara Zetkin

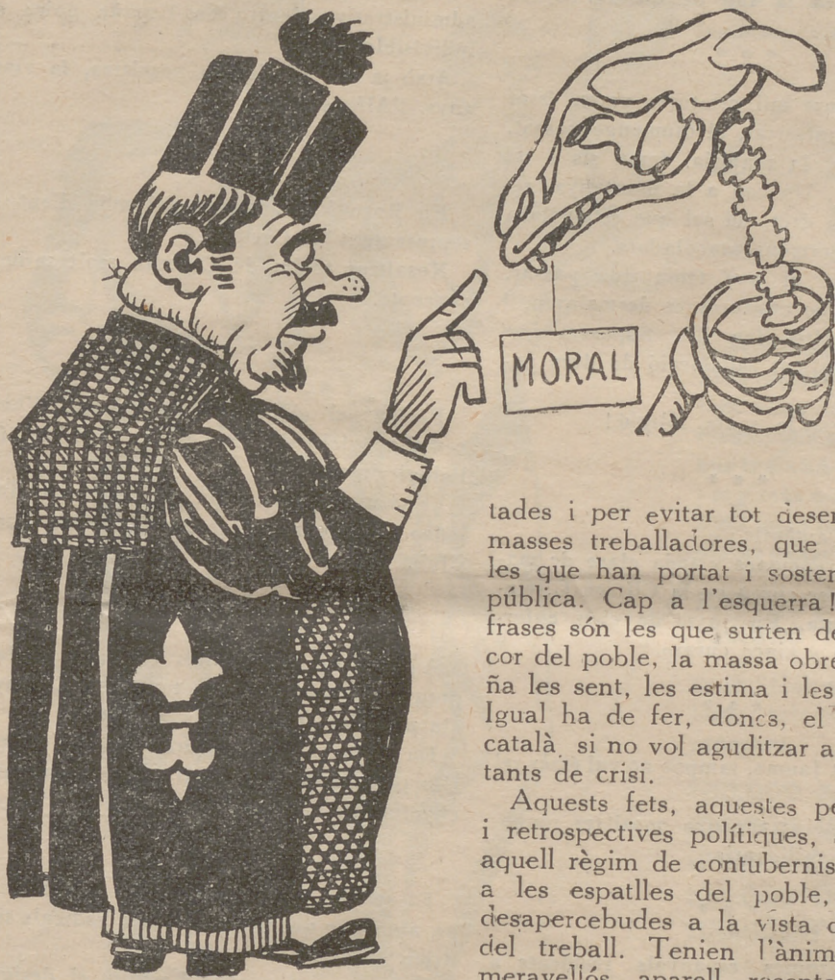

El proletariat universal ha perdut, aquests dies, un dels seus més entusiastes defensors: ha mort Clara Zetkin! Havia nascut a Alemanya, i des de molt jove abraçà la causa socialista. Deixà el professorat per la literatura i la lluita política i social, lliurant-s'hi plenament. Cap altra dona alemanya, excepte Rosa Luxemburg, destacà com Clara Zetkin. Ella fundà la revista femenina «Eleichheit» (Igualtat), que redactà durant setze anys. L'any 1916 abandonà els socialistes majoritaris i passà als socialistes independents acabdillats per Haase, i tres anys més tard s'afilià al Grup Espartacus, després secció alemanya de la Tercera Internacional. Convertida al comunisme, sempre lluità Clara Zetkin amb armes nobles, i el proletariat alemany, sense distinció de tendències, la venerava. Ha mort vella, als setanta-sis anys, a Moscú, lluny de la seva pàtria, amb l'amargor, sens dubte, de veure Alemanya sota el terror del capitalisme, sota les urpes hitlerianes... Els seus ideals, però, no han mort, i qui sap si ells lliuraran Alemanya de la gran injustícia social que pateix avui...

Trotsky, perdonat?

Aquests dies la premsa de tot el món s'ha vingut ocupant del possible retorn de Lleó Trotsky a Rússia, perdonat per Stalin. El cas és que totes les agències publicaren sengles telegrams anunciant que Trotsky havia escrit a Stalin demanant autorització per retornar a la U. R. S. S. i reingressar al partit comunista... Però seguidament el mateix Trotsky desmentí la notícia, dient que ell estava «on era» per si algú volia quelcom d'ell, o sigui que es mantenia irreconciliable amb el dictador soviètic. Semblava que havia quedat prou debatuda la qüestió, quan encara vingué un altre desmentiment, aquesta vegada de Stalin, dient que no admet conversa amb Trotsky. Tot això demostra que són certes les negociacions, i que és possible que continuïn... No hi perdria res la U. R. S. S. que hi tornés Trotsky. A la fi, qui es va jugar la vida per portar-hi el règim soviètic per força ha d'ésser-ne un enamorat. I si, a més a més, s'és intel·ligent... Tornem a afirmar que no hi perdria res la U. R. S. S. que Trotsky es reintegrés al seu país i a les activitats polítiques.

De la intentona monàrquica

— La calavera de un burro mira el doctor Pandolfo y enternecida exclamaba válgame Dios lo que somos.

SIGNES

Instants de crisi moral

Entre les moltes coses que ens ha llegat la República, impuls inicial de noves etapes de progrés i llibertat, hem d'esmentar-ne una que si bé no és material pot ésser ben fructífera, degudament conreada i orientada. Això, aquest tresor que ens ha llegat la nova forma de govern, és el despertar polític i social de tota, absolutament tota, la massa obrera, tant la de la fàbrica, com la del camp, com la de l'oficina. Aquest despertar, aquesta albada de noves clarsos que ha desvetllat en els pobles hispànics i en el català aquells desitjos de superació que li havia atrofiat la monarquia abans, i la dictadura després—sempre amb la col·laboració de la gent de dreta — actualment sofreix uns instants de crisi.

La República, amb Azaña al front i els socialistes al Govern, després d'una breu crisi ministerial ha assegurat la seva marxa amb rumb obertament esquerrà, tal com lògicament pertoca, per fer factibles les lleis vo-

tades i per evitar tot descens en les masses treballadores, que de fet són les que han portat i sostenen la República. Cap a l'esquerra! Aquestes frases són les que surten del fons del cor del poble, la massa obrera, i Azaña les sent, les estima i les compleix. Igual ha de fer, doncs, el Parlament català, si no vol aguditzar aquests instants de crisi.

Aquests fets, aquestes perspectives i retrospectives polítiques, abans, en aquell règim de contubernis i negocis a les espatlles del poble, passaven desapercebudes a la vista de la gent del treball. Tenien l'ànima, aquest meravellós aparell receptor d'emocions, espatllat pels cops de sabre de qualsevol militar. Actualment, fins i tot en les cledes més analfabetes de l'obrerisme, s'hi nota una viva curiositat de saber i un interès verament insospitat que ens demostra d'una manera incontrovertible que s'ha despertat fins al més recòndit de l'ànima —el contingut revolucionari de l'ànima— dels pobles.

Abans de tot aquest ordenat garbuix d'esdeveniments, que de fet són el motor que fa avançar els pobles, els obrers no podien sentir amb l'extensió i profunditat actual les crisis de l'esperit, perquè, de fet, llevat d'un sector reduït quasi amb vocació de màrtirs, no havien sentit mai les punxades agudes de la curiositat del més enllà i de l'emancipació. Tenien—i els set anys de dictadura ens ho prova—l'ànima abaltida.

Aquesta crisi moral, en part força justificada, ve a confirmar la realitat d'aquest noble despertar amb apetències de justícia. Aquesta crisi moral que les dretes atien i que poc a poc va minant l'esperança dels obrers posada en la República, si els que tenen la responsabilitat del Poder no posen una gran dosi de voluntat i de valentia per acabar-la, correm el perill de veure altre cop les masses obreres en la inacció i en el pessimisme esgotador de possibilitats constructives, tot preparant de passada el camí per al retorn de la reacció.

L'obrer — avui sensible a tots els esdeveniments — nota una absència d'adhesió al règim i un marcat anticatalanisme en bona part de funcio-

naris de l'administració de Justícia, i cau en la frase pessimista—amb raó— de «No s'ha fet res!» El sometentisme monàrquic en acció. Les assemblees de propietaris amb insults als obrers i amb invitacions a la violència contra la Generalitat. Les conferències i mítings clericals contra el règim. Tots aquests fets, i molts d'altres, produeixen un estat d'ànim lamentable en aquesta pedrera de possibilitats constructives que porta el poble en el seu esperit.

Davant d'aquests fets cal que tots sentim i fem sentir la responsabilitat del moment i procurem tirar avant la Revolució d'abril per evitar un suïcida retrocés cap al «lerrouxisme» famèlic o cap a la «Lliga» opressora.

Si no vol frustrar-se la Revolució i vol solventar-se la crisi moral del món obrer s'ha d'accentuar una mica més la tendència esquerrista, sense fer cas dels planys geremiàcs de les dietes, i així es farà possible, també, que els que s'aprofiten de les febleses o benignitats del règim es posin a la ratlla, i l'avenç del poble sigui real i no un simple joc de paraules de míting o de pamflet.

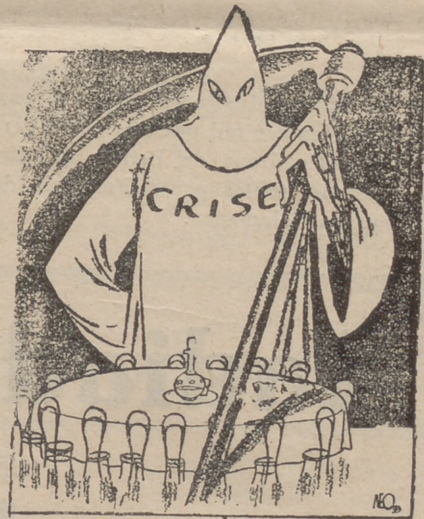
PERE ESPANYOL

El «caballero» Dolcet

Mentre ací l'oblidem, a Madrid cada dia és més popular el doctor Dolcet, aquell que confonia el signe de Leda amb una oca.

Cada dia dina a Baviera. Cada vespre sopa a la Granja El Henar. No sabem en què consisteix el seu dinar. Sabem, però, en què consisteix el seu sopar: en un gran vas de llet i un tortell.

I els cambres d'El Henar ja li han tret un motiu. Li diuen «el caballero del tortell».

El delegat que arribà primer a la Conferència Econòmica Mundial.

(Pravda, de Moscú)

REPICS

Els metges cavernícoles—que són més dels que sembla—han trobat una excusa per a malparlar de la República, amb la suposada invasió de metges jueus procedents d'Alemanya.

—Ja ho veieu! diuen a la classe. Vin- dran aquests fugitius i ens prendran la fei- na!

Els metges cavernícoles saben que això no pot ésser, puix els metges jueus ale- manys haurien de portar, segons la llei, deu anys de residència a Espanya per a revalidar-se.

Però els metges cavernícoles el que volen és molestar el ministre d'Estat de la Re- pública senyor de los Rios, pel fet d'haver exterioritzat les seves simpaties pels safar- dites.

Quanta misèria!

* * *

Ara, els diaris de dreta, s'escandalitzen del bunyol arquitectònic que resulta la nova caserna de Pedralbes. I sembla que també en donen la culpa a la República. Els dia- ris de dreta no diuen que de les obres va encarregar-ee'n, en temps de la dictadura, un militar, que no és tan sols arquitecte, amb el beneplàcit dels prohoms de dreta, que formaven part de la Junta d'Aquarte- rament.

Un xic més de memòria no aniria ma- lament.

* * *

Una anècdota pic i poniana.

Es celebrava la commemoració del cen- tenari de la mort de Beethoven. I una de les festes va ésser l'organització d'un Cicle de les obres del genial compositor.

El senyor Pic i Pon, en llegir per les cantonades els cartells que deien «Cicle Beethoven», va exclamar, ingènuament:

—No hi ha dret, en fer servir el nom d'un músic cèlebre per a reclam d'una marca de bicicletes!

* * *

Pel Ministeri d'Instrucció Pública han estat concedides deu mil pessetes per a l'er- mita de Nostra Dona de Betlem, a Cór- dova, i 2.500 pessetes per a l'església de Sant Joan de Salamanca.

Si tenen tota la raó de queixar-se els cavernícoles!

* * *

Més de quinze mil criatures varen ésser portades a Montserrat, el diumenge passat. Moltes d'elles, la majoria, feren sis i set hores en auto. Un cop a la muntanya, re- sistiren, a peu dret, un sol que estabellaba i un pet de sermons atabaladors.

I va passar el que tenia que passar. Que més de 500 criatures es desmaiaren, i que avui, moltes fan llit. Suposem que amb la consegüent satisfacció de llurs pa- res...

Tot siga per la santa religió!

* * *

Un anunci autèntic:

«Sífilis, purgaciones y toda clase de ma- les venéreos, se curan en la Clínica C. Ga- rantía absoluta. En 1932, de cien enfer- mos, noventa y cinco curas».

* * *

L'ex infant Jaume, tampoc no vol ésser rei d'Espanya.

Per la mateixa raó que nosaltres renun- ciam a ésser milionaris.

* * *

Els monàrquics espanyols residents a París, han organitzat, aquesta setmana, una arribada solemnia a les filles del Borbó que tornaven de Roma. I entre els que més hi feren el caca fiuguraven l'ex-general Barrera i l'Aundò. Això palesa que aquests dos tristos personatges ja han fet les paus. Doncs recordem encara que l'ex secretari d'en Cambó, deia del «virrei», que era «un sargento piojoso» i que el Barrera, en just- ta correspondència, deia de l'Aundò que era «un separatista adaptado».

Rigurosament històric.

* * *

Ara si que veiem l'Estatut valencià al pot. I a fe, que ens dol.

En un acte celebrat a la capital de l'Úria, el senyor Royo Villanova va dir que ell defensaria l'Estatut de les terres valencia- nes.

Amb això i que s'assegurin el concurs del senyor Fanjul, l'èxit és segur!

* * *

Els valencians parlen «de una autonomia administrativa dentro de España única e indivisible».

Això ja ens ho deia a nosaltres, fa vint anys, l'Alfons Sala.

* * *

En Royo Villanova va pel món dient-se representant de Castella.

Nosaltres tenim de Castella molt millor concepte.

* * *

Parlant el «Diari de Barcelona» d'una revetlla celebrada al Tennis Turó, en fa l'elogi dient:

«Fué una verbena con gran sabor madri- leño». Felicitem de tot cor el Tennis Turó Club.

* * *

Aquests dies en moltes esglésies es fan pregàries perquè Déu torni a Espanya (la pau i la tranquil·litat).

En totes les llars liberals es fan pregü- ries per tal que no torni aquesta pau que enyoren els catòlics.

* * *

El senyor Martínez Barrios, a Martorell, va anunciar que molt aviat els radicals tin- drien el Poder.

No en va, el senyor Lerroux el designà com a successor seu. Per ara l'imita bas- tant bé en això de llançar pronòstics.

I no encertar-ne cap.

* * *

Anaven de brasset, un jove advocat radi- cal i una propagandista extremista, molt encaramel·lats.

Preguntà un que els veié:

—Que són casats??

—Sí—va respondre un que els conegué.

—El que hi ha és que els respectius marit i esposa no estan presents...

* * *

Sabem d'una «distinguida» dama clerical, que a força de pessetes va aconseguir de Roma l'anul·lació del seu primer matri- moni, que ara ha demanat el divorci per tal de desfer el seu segon casori.

Se'n convençen, doncs, que la Repú- blica no ho ha fet tan malament?

Radiadors COROMINAS

ELS MILLORS

BARCELONA
Avinguda 14 d'Abril, 458

MADRID
Montecón, núm. 28

VISITIN ELS APARADORS

CASA BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
Sistema Nord-Americà

CIUTADANS:

Si voleu vestir ben elegants i amb pocs diners aneu a can BASTIDA. Som els creadors i continuadors del Basar de modern estil adaptant totes les creacions de l'art del vestir i sempre amb preus incompatibles per qui usi normes de bona fe comercial. Cert es que la CASA BASTIDA amb competències i sense sempreva endavant i ara més que mai després d'un balanç amb gran superavit LIQUIDEM totes les existències a qualsevol preu per així fer el renovament i donar treball durant la calma als nostres obrers.

100.000 Trajos des de 25 pessetes
100.000 Pantalons des de 5 "

Gran Stock de Plomes, Gabardines, Trinxeres, Checos Impermeables i tota mena de prenes modernes de gran estil des de 10 pessetes.

100.000 Mitjons gran fantasia des de	0'75 ptes.
100.000 Corbates seda des de	0'95 "
100.000 Camises tots els estils des de	3'95 "
100.000 Calçotets des de	1'95 "
100.000 Païames des de	4'95 "

Tenim muntada una secció ràpida per la Sastreria i Camiseria que ens permet lliurar els encàrrecs a les quatre hores amb assortit de gèneres de tots els preus.

CASA DE CARITAT DE BARCELONA

SERVEI PUBLIC DE POMPES FUNEBRES

Direcció i Oficines: EDIFICI DE LA CASA DE LA CARITAT, Carrer de Torres Amat, núm. 8; Telèfons 16524, 16525 i 16526.

Subcentrals: Carrer del Clot, núm. 71; Telèfon 50641. Carrer Creu Coberta, núm. 91; Telèfon 73361

Sucursals: Carrer de Sant Andreu, número 221; Telèfon 51051. Plaça del Centre (Sans), núm. 4; Telèfon 33471. Passeig del Triomf, núm. 17; Telèfon núm. 52012. Carrer de Sarrià, núm. 72; Telèfon 73632.

Badalona: Carrer Reial, núm. 110; Telèfon 87 B. Carrer de Fermí Galan (S. Adrià), 26; Telèfon 248.

Hospitalet: Central: Laureà Miró, núm. 60; Telèfon 23 H. Sucursals: Pi i Margall, número 90; Tel. 31226. Progrés (Coll Blanc), núm. 58; Telèfon 31227.

Santa Coloma de Gramenet: Carrer d'Anselm Clavé, número 13.

PERE BADOSA

ORTOPÈDIC

CONSULTA: D'11 a 1 i de 6 a 8
excepte dies festius

Carrer de Santa Anna, núm. 23, pral. - Telèfon núm. 14581 - BARCELONA

Els monàrquics de Madrid

—No sè per què criden i baladrejen; ja deurien estar acostumats als nostres actes de patriotisme...